

א (לעיל טו, א) וְלַעֲלֹא יָחַד: ועיין בפרש"י דהתם, א לעיל מז: לקמן עו, ד) ב"ב קל: לקמן עו. וְלַעֲלֹא מִמֶּה: ה"ל: א) וְלַעֲלֹא נָדָה: א) ב"ס"א: רגיל בתרגומים,

הנהגות מוה"ר רנשבורג

א תוס' ד"ה דלמא וכו' וליכא מאן דפליג. ג"כ עיין תמורה י"א ע"ב ונדה כ"ה ע"א דלויכא מאן דפליג וז"ע ועיין כרו"פ סי' נ' סי"ק ב' הרגיש בזה ודבריו שם ז"ע דודאי כוונת תוס' דליכא מאן דפליג דטריפה מיהת הו' דוק ומשכח:

מוסף רש"י

כנגדן בעוף. במדי דלוחיה בעוף. המסס ונית הכסות יתנהו בעוף (רע"ד יו, א). נהרא נהרא ופשטיה. כל נהר מתפשט ממקום שהוא רגיל שם כלומר כל מקום הולך אחר מנהגו (רע"ד יח). שנחתכו רגליה. האחרונים (לקמן עו). וכן שניטל. אפילו לא נחתך העטם (שם). צומת הגידין. למעלה מארבעה הוא וסמוך לה והן אותן שלשה חוטין שנטעין מנקרי הכשר מחולות העטם שקורין צינקרין (שם). שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה. נחתך בשר רגלים למעלה מלומת הגידין ולא נשבר העטם כשרה. תחתיה למטה במקום צומת הגידין אע"פ שמוך ממאן טרפה, כדאמרינן לקמן וכן שניטל צומת הגידין. כפרק בהמה המקשה (עו). ואע"פ שלא נחתך העטם (רע"ד תח). או: חתוך סימנים או גיד זאורה ומתה. חתוך כל כתפיה ומתה (רע"ד תח).

באחוזה עינים. ולא נגע בו ולא הזיקו אלא דנדמה לאציו כאלו נשחט לפי שלא היה רואה ליגע במעיים שלא יהפך בהן: **ללא.** סל: **דאנקורי.** עופות שנשתבزو רגליהן בארכובה למטה או למעלה מארכובה ואין העטם יוצא לחוץ. ובתשובת הגאונים מנאמרי עוף שחור הוא ושל מים הוא ובמלחו כדברורות לבנות ועל שם כך נקרא אינקורי שהוא מנומר כמו תינקיז פינטור"א ובעיר הזאת יש מהן: **בזומם הגידין.** שיהו ששה עשר חוטין קיימין כדאמרינן בפרק בהמה המקשה (לקמן עו): והוא בשפולו של עצם השוק סמוך לארכובה: **יד.** כתף: **שמוטם ירך.** צוקא דלעומא דשף מדוכמיה ואיעכול ניביה(ס): **שמוטם גף.** פרק עליון המחזור בגבה: **טרפה דחיישין שמה ינקב הריאה.** לפי שהריאה נחבאת בין הצלעות וקרום הכשר כך ודק בין ללע לללע וכששומטת גפה מאמתנתק הריאה עם הגף: **סינדיק.** הריאה. מכניס קנה דק בגרגרת ונופח בריאה ואם הרוח יוצא טרפה ואם לאו כשרה: **בעלה של וורר.** דקה ואלומה: **בין אגפים.** בין כנפיה: **דלא מיטריך צה.** אם ינקבה: **כנגדן בעוף.** אלוהם ינקבה הריאה דבהמה ה"ה לעוף: **לא לינפל.** אם נפלה מן הגג דאמרן צריכה דזיקה א"י לצדוק בריאה: **ולא ליחמר.** ננפלה לאור שבדוקין המעיים שמה הוריקו א"י לצדוק הריאה: **ורוצ ללעות מגינות עליה.** מרוב ריוח הצלעות מגין עליה שהצלעות אינן שוכבות על רחבן אלא על חודן וכולן רחבן לפנים והריאה נחבאת ביניהם: **של צריצי.** חזקיה שהיה גדול בדורו: **ניכר שאינו בקי בתרגומים.** אינו רגיל לאכול תרגומים^ט לפיכך לא ידע אם יש להן ריאה ולשון דזיחותא הוא: **נהרא כריא** ליה וראה בני פומבדיתא שנהגו **נהרא ופשטיה.** אין פשטי הנהר דומין זה חריף זה עומד כך אין מנהג המקומות דומות ורצ כשרה סבירא ליה וראה בני פומבדיתא שנהגו בו איסור ולא המירו צפניהם ורצ יהודה מפומבדיתא הוה וסבר דרצ טרפה ס"ל: **זומם הגידין.** מקום שהגידין נומתין מתבצדין ומתהדקין לשון חומץ נומתו דפסחים (דף מ.).

אשטריינט"א בלע"א: **שמוטם ירך בעוף כשר.** והרי הכל ניטל וכל שכן אם ניטל צומת הגידין לצדן: **שמוטם ירך ידענא.** כפרק בהמה המקשה (לקמן עו). וכן שניטל צומת הגידים לצדן וכל הארכובה קיימת: **וכן בעוף.** דאם ניטל צומת הגידין **טרפה: אחר ליה.** רצי אצל דילמא מדאגמריה רצ לרצ הונא דשמוטה כשרה והתם אחר וכן בעוף שני ליה בין שמוטה לחתוכה ובשמוטה כשרה ואפי' ניטלה כולה ובחתוכה טרפה אפילו צומת הגידין לצדן: **אמר ליה** רבי ירמיה לרבי אבא: **ואם מפרש שמעתין דרצ.** מדנפשך לאו דידך הוא דבפירוש אחר רצ: **אמר ליה אין לא גרסינן:** רצי זירא ורצי אצל תרוייהו מבצל הוו וסלקו להתם ורצי זירא סליק ברישא וקאמר ליה ר' אצל חייך אחר שעלית מבצל הלום: הוה

כשרה אם רואה לומר שאם ניטל הירך ממקום שהיתה מחוברת בצליה כשרה ובתוכה כשרה עס הראש ולמעלה הוא תחוב צעטם הקולית שהוא עטם האמצעי טרפה מ"מ צעלין שהוא עטם הקולית כשרה כדמפרש שחומכה מכאן ומתה כוליה ומהי מכאן ומתה כשרה כדאמר רבי אלעזר פ"ק (לעיל כה). א וליכא מאן דפליג ומה שייך לקרות זה שמוטה וזה חתוכה שחיתן חתוכות וינהו כיון דאיידי אפילו ניטלה כולה והיה לו לפרש כאן כפשיטות דשמוטה כשרה כגון דלא נחתכו רגליה אלא דשף מדוכמיה עטם הירך שפסן ממקומו מחור שבעטם האליה שהוא תחוב בו אצל נחתכו טרפה אפילו בצומת הגידין: מטלים

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נו.

שמוטת יד בבהמה בשרה. וה"ה נחתכו דדוקא נחתכו רגליה טרפה אצל ידיה כשרה ולקמן (דף נח): נמי אמרינן בעלת ה' רגלים או שאין לה אלא שלשה ה"ז מוט ואמר רצ הונא לא שנו אלא שחיסר ביד אצל צרגל טרפה נמי הוה:

שמוטת ירך. פי' צקונטרס צוקא דלעומא דשף

מדוכמיה ואיעכול ניביה והדין עמו דכולה שמוטה דשמעתין באיעכול ניביה איירי צבהמה ובעוף אצל לא איעכול כשר כך פסיק לעיל (דף נד): והלכתא אפילו אפסיק נמי כשרה עד דאיעכול איעכולי והשתא ניחא מה דנקיט בכוליה שמעתין שמוטה ולא נקט דשף מדוכמיה כדנקט רצ מתנא לעיל (דף נד): משום דרצ מתנא אסר בלא איעכול ניביה אצל הכא דאיירי באיעכול ניביה שייך לשון שמוטה ולהכי מיייתי לעיל דרצ מתנא גבי אלו כשרות דוקא ולא מיייתי דרצ יהודה דהכא ועוד דרבי יוחנן קאמר לעיל אלו טרפות דוקא למעוטי הא דרצ מתנא ורבי יוחנן קאמר לקמן שמוטת ירך בעוף טרפה וה"ה צבהמה נמי טרפה מדתני לוי ולא חשיב ליה גבי יתר עליהן עוף ולא משמע דפליג עליה דממקשינן לעיל מיייה אדרב ושמואל ועוד דלקמן בסוף שמעתא הלכה רווחת בישראל שמוטת ירך בעוף טרפה וה"ה צבהמה כדפישי' ולעיל (דף נד): פסקי' הלכה דאפילו אפסיק כשרה עד דאיעכול איעכולי ולכן נראה דכולה שמעתין איירי דאיעכול ניביה: **למה ציה אמר כו"י האי והא אמר רב הונא אמר רב שמושת ירך בעוף בשרה.** השתא ס"ד דשמוטה ותחובה הכל אחד ואע"ג דבהמה טרפה כדמוכח מתניתין (לקמן דף עו). דבהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה מ"מ בעוף כשרה ושמה לא ידע השתא ברייתא דלוי דכל טרפות שמו חכמים צבהמה כנגדן בעוף ולפי המסקנא דמחלק בין שמוטה לחתוכה ניחא ולרצ הונא אמר רצ דמכשיר שמוטת ירך בעוף כמו כן צבהמה מדתני לוי ומכשיר אפילו באיעכול ניביה כדפרישנא דכולה שמעתא באיעכול ניביה ואע"ג דאפילו מאן דמיקל לעיל גבי ואלו כשרות מודה באיעכול ניביה רצ הונא אמר רצ מיקל בכולהו ומיהו קצת תימה דלא מישתמיט בכולה שמעתין למינקט בחד דוכתא שמוטת ירך צבהמה כשרה ולא מקטצר למימר כלל דנקט עוף לרצותא וגם רבי

ירמיה שהציא ראה לדבריו וא"ל אלא מתני' ידענא לא דקדק אלא מהא דאמר רצ עלה וכן בעוף אצל מהא דאסרה מתניתין צבהמה לא רצה לדקדק ולומר כ"ש בעוף דזוטר חימיה ולכן נראה דדוקא בעוף מכשיר רצ הונא אמר רצ ולא צבהמה ולית ליה ברייתא דלוי ואע"ג דמקשינן מיייה לרצ לעיל היינו אליבא דרצ יהודה ודוחק: **דילמא שני ציה בין שמוטה לחתוכה.** פי' צקונטרס דשמוטה כשרה ואפילו ניטלה כולה ובחתוכה טרפה אפילו בצומת הגידין לצדן ומימה מה רואה לומר שמפרש שאם ניטלה כולה כשרה אס רואה לומר שמוטה דטרפה כגון בצאותו עטם האמצעי שבו צומת הגידין נתחמתיו סמוך לפרק הארכובה הנמכרת עם הראש ולמעלה הוא תחוב צעטם הקולית שהוא עטם התחוב בצליה ואע"ג דבאותו עטם האמצעי טרפה מ"מ צעלין שהוא עטם הקולית כשרה כדמפרש שחומכה מכאן ומתה כוליה ומהי מכאן ומתה כשרה כדאמר רבי אלעזר פ"ק (לעיל כה). א וליכא מאן דפליג ומה שייך לקרות זה שמוטה וזה חתוכה שחיתן חתוכות וינהו כיון דאיידי אפילו ניטלה כולה והיה לו לפרש כאן כפשיטות דשמוטה כשרה כגון דלא נחתכו רגליה אלא דשף מדוכמיה עטם הירך שפסן ממקומו מחור שבעטם האליה שהוא תחוב בו אצל נחתכו טרפה אפילו בצומת הגידין: מטלים

עין משפט ור מצה

רל א ב מיי פ"ח מהל' שחיטה הלכה טו סמג עשין סג טושי"ע י"ד סימן נה סעיף א:

רלא ג מיי פ"י שם הלכה ד סמג שם טושי"ע י"ד סימן נג סעיף א:

רלב ד מיי שם הלכה ד [טו"ע י"ד סי' נה סעיף ב]:

רלג ה מיי שם סמג שם טושי"ע שם [סי' נג] ס"ג:

רלד ו טושי"ע י"ד סי' נג סעיף א [ה]:

לעזי רש"י

פינטור"א [פינטור"א]. נקדויות. אישטריינט"א. סוגר.

שיטה מקובצת

אל שהוא מנומר כמו ינקור: **ב** מתנתקת. ג"ב ס"א מתנתקת: **ג** ורוב צלעות מגינות עליה רוב רוחב הצלעות מגין עליה שהצלעות של עוף אינם שוכבות על רחבן אלא על חודן ובולט רחבן לפנים:

רבינו גרשום

ההוא צנא דאינקורי. כלומר סל מלא עופות שנחתכו רגליהם: **לא ליחמר ולא לינפל.** כלומר שאם נפלה לאור לא נימא מחמרא הריאה ואם נפלה לא נימא ינקבה הריאה: מדבריו של ב"ר ניכר וזו חזקיה. שמוטת ירך רומפרדא בלע"ז: **אי הכי** קשיא דרב אדרב. כלומר הכא אמר שמוטת ירך בעוף כשרה והכא אמר וכן בעוף: